

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

דבר העורך

ממלכת כהנים וגוי קדוש

גר צדק: מבואר בגמ' (יבמות דף מז:), גר שבא להתגייר ואומרים לו כמה מצוות, ומודיעים אותו מקצת מצוות קלות ומקצת מצוות חמורות, ופירש המהרש"א (חידושי אגדות שם ד"ה ומודיעין), שלכן מודיעים לגר איסור יחוד, כי יחוד לא נראה שעושה איסור, ומכל מקום מלקין על היחוד.

ממשיכה הגמ' ומפרשת את הפסוק (רות פרק א פסוק יח) וַתֵּרָא כִּי מִתְאַמֶּצֶת הָיָא לְלֶכֶת אֵתָּה וְתִחְדָּל לְדַבֵּר אֵלַיָּהּ: אמרה לה נעמי אסיר לן יחוד, השיבה לה רות וּבְאֶשֶׁר תִּלְיִי אֶלַי.

ומפרש הפנים יפות (שמות פרק יט פסוק י ד"ה ויאמר), שכל זה נרמז בתחילת קבלת התורה, כאשר משה הזהיר את ישראל בסדר שהתבאר בגמ' שאומרים לגר צדק, וציום אל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה (שמות פרק יט פסוק טו), והכוונה שאסר להם הייחוד, כמו שתרנג אונקלוס לא תקרבו לא צדא איתא. ולשון אל תגשו משמע שנאסר אפילו קירוב של יחוד.

צריך להבין, מה נשתנה יחוד מכל מצוות התורה, שראתה נעמי לנכון להזהיר עליו את רות המואביה, ואף משה מזהיר עליו את ישראל קודם מתן תורה?

והתירוץ, שהמתבונן יראה שאיסור יחוד הוא אחד היסודות של כלל ישראל, כאשר הגויים עסוקים בשויון זכויות ומניעת הפרדה מגדרית, התורה אוסרת כל שייכות, ואסור עצם הייחוד אפילו כאשר אינו מביא לידי עבירה, ולשיטות מסוימות שהובאו בגיליון גם חצי שיעור אסור, ויש אוסרים אפילו שהיה של רגע בידח.

כתב הרמב"ם (איסורי ביאה פרק כב הלכה כ) ויזהר מן הייחוד שהוא הגורם הגדול, ואם כן הבידול הוא הגורם הגדול למצוות, וההפרדה הוא הסימן המובהק בכל מוסדות התורה, תלמודי תורה וישיבות, בתי כנסת ובתי מדרש, ממלכת כהנים וגוי קדוש.

בסוכות תשפ"א שמחת בית השואבה בחצר הקודש קאשוי בויליאמסבורג, נשא גר הצדק הרב אברהם גולדשטיין שליט"א דרשה נפלאה בשפת האידיש בפני קהל גדול, בדבריו תיאר את קורות ימי חייו. והציג שאלה שכולם שואלים אותם, מה מביא גוי להיות יהודי? והוא מספר איך כאשר היה גוי סלח בחיים החומייים, וביקש חיי רוממות, ואמר לה אמו הגוי, חיים נעלים כאלו תוכל למצוא רק אצל היהודים, ובעקבות כך התגייר.

יומא קגרי: עוררו הדרשנים בשיעורי שובבי"ם, שאם לא מתבוננים כפרטי דיני יחוד, עלולים להיכשל בחוסר שימת לב, ולא לדעת במקרים מסוימים שיש חשש יחוד. יהי רצון שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה, אמן.

ברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'דיני יחוד במעלית'

קדשים תהיו

מעלית: בגיליון הָקוּדֶם (מספר 306), נכתב על דיני יחוד בנסיעה עם נהג מונית, אשה אחת, שתי נשים, או שלוש נשים, ביום ובלילה, בתוך העיר ומוחוץ לעיר, כביש חשוך וכביש מואר, חלונות שקופים ואטומים.

הנושא בגיליון הנוכחי (מספר 307), בנידון מצוי מאד, האם ומתי קיים איסור יחוד במעלית, האם יש חילוק אם המעלית עוצרת בכל קומה? כמה זמן שהיה נצרך לאיסור ייחוד? ומה הדין במעלית שדפנותיה שקופים וניתן לראות מבחוץ?

1. שיעור יחוד

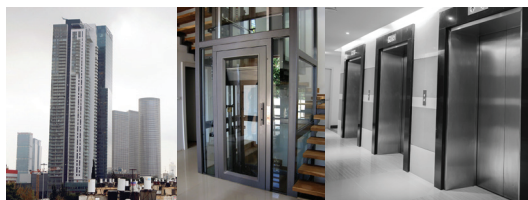
טומאת סוטה: מבואר בגמ' (סוטה דף ד.) שהסוטה נאסרת לבעלה כאשר התייחדה עם איש זר בשיעור זמן של כדי טומאה. ונחלקו תנאים איך לשער את הזמן של כדי טומאה - כדי הקפת דקל, כדי מזיגת הכוס, כדי לשתותה, כדי לצלות ביצה, כדי לגומעה, כדי לגמוע שלוש ביצים זו אחר זו, כדי לקשור גרדי נימא, כדי שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם, כדי שתושיט ידה לסל ליטול ככר. **ובתוס'** (סוטה דף ד.) ד"ה כמה) הביא בשם הירושלמי (סוטה פרק א הלכה ב דף ד.) שצריך להוסיף שיעור התרת סינר.

ונפסק ברמב"ם (פרק א מוסוטה הלכה ב), ובשו"ע (אבן העזר סימן קע סעיף ד), ששיעור יחוד בסוטה הוא כדי טומאה. בשיעור זמן הראוי לצלות ביצה ולגומעה. ולא ציטט את דברי הירושלמי שהוא מעט יותר. אולם **בעיר השלחן** (סימן קע סעיף ד.) כתב ששיעור זמן סתירה בסוטה הוא כדי לצלות ביצה באש בינוני ולגומעה. וציטט את דברי הירושלמי כפי שהובא בתוס' שיש להוסיף שיעור כדי התרת סינר.

איסור יחוד: השיעור האמור הוזכר לגבי סוטה שנאסרת על בעלה. אבל לגבי איסור יחוד לא מצינו בגמ' ובשו"ע שיעור זמן באיסור יחוד. והתחבטו הפוסקים האם איסור יחוד הוא רק בשיעור זמן 'כדי טומאה' או אפילו בזמן מועט, כי הוא איסור בעצם, ועוד שייך לאוסרו מדין חצי שיעור, ונפק"מ למעלית שברוב המקרים אין בו שיעור כדי טומאה.

2. יחוד לזמן מועט

כדי טומאה: ידוע מה שכתב בשו"ת אמרי אש (אבן העזר סימן קז ד"ה והנה הביא), והאריך בזה בדברי סופרים על הלכות ייחוד (עמוד ה-), שאיסור יחוד שייך רק בשיעור זמן 'כדי טומאה',

כדי שיעור דומה, ותלוי במחלוקת האחרונים, האם יש איסור יחוד בפחות מחמש דקות משום 'חצי שיעור אסור מהתורה'. והוסיף (חלק ד סימן צו) מדברי רבינו ירוחם (נתיב כג חלק א ד"ה החלק הראשון), ורבינו יונה (ספר היראה אורל דל), שעל שנישנוע כלי ההתרחק מהכיעור והזמן המדומה, ונהגים אפילו במקום שיש את כל ההיתרים של יחוד, כגון בעלה בעיר ופתח ופתח לרשות הרבים. ואכן ההיתר ביחוד במעלית הוא רק בשעת הדחק.

דקוה חצי: לדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל (הרב ישראלזון בקונטרס עמוד 35) יחוד אסור גם בפחות מכשיעור כדי טומאה, משום 'חצי שיעור', שאם לא כך יכול לימלא לשהות עוד חצי שיעור ואטו לא יעבור איסור, ועוד שעלול לשהות ולבוא לידי טומאה, וביאור דבריו מ פרק כב אות ג, קובץ זרע יעקב גיליון ט עמוד לב, מנחת יצחק חלק ד סימן צד אות ב, (ועוד), שכל מה שאסור מהר"ל דיסקין הוא רק כאשר אפסיר השיחוד ימשך כשיעור טומאה, ולכן אסור גם חצי שיעור. אבל אם במציאות אין אפשרות שיבוא לידי שיעור טומאה, [וכגון במעלית הנוסעת מהר] אין איסור מצד חצי שיעור.

35 שניות: לדעת הדבר הלכה (הגר"א הורביץ שו"ת סימן יא) שיעור יחוד הוא 35 שניות, שהרי כתב המהרל"ח (סימן מג) שזמן הליכה של 30 פסיעות בינוניות הוא פחות מזמן איסור יחוד, ומדד ומצא ששיעור זה הליכת 20 פסיעות הוא 16-17 שניות. ובמבוא בשו"ת לחם רב (סימן כז) שזמן רחיצת פניו וידיה הוא כשיעור זמן צליית ביצה. ומדד ומצא ששיעור זמן רחיצת פניו וידיה הוא 35 שניות, ולכן מסקנתו שזמן 35 שניות נאסר משום יחוד.

שניות בודדות: ולדעת הגר"ר נתן גשטטנר זצ"ל (שו"ת להורות נתן חלק א סימן ז), כיון שאין מקור בראשונים ובפוסקים שיעור זמן איסור יחוד, אף שלאכארה האיסור שמא יבואו לידי טומאה, מכל מקום יתכן שאיסור יחוד משום קירוב הדעת, שמא יבואו לעבור איסור בזמן אחר. וגם אם יש שיעור זמן לאיסור יחוד, הזמן הוא שניות בודדות שהרי בגמ' מצינו כמה אופנים איך לשער את הזמן, ולגבי איסור יחוד צריך להחמיר בזמן מועט ביותר, ורק לגבי לאסור סוטה על בעלה שהאשה בחזקת כשרות. מקילים כשיעור הגדול.

3 דקות: והוסיף (שו"ת להורות נתן חלק א סימן נח), שגם אם נניח כשיטת המנחת יצחק, שצריך לשער בן צליית ביצה וגמיעתה, מדד בעצמו זמן צליית ביצה על אש בינונית המופעלת על גז וגמיעתה כשהיא חמה, ויצא שהוא 3 דקות בלבד.

4. יחוד במעלית

אינו יחוד: לדעת הגר"ר משה פיינשטיין זצ"ל (שו"ת אגרות משה אשכנזי חלק ד סימן סה אות כב) ששיעור זמן יחוד עם סתם אשה, הוא ודאי יותר מכל נסיעה ארוכה במעלית, אפילו אם היא עולה עשרים וחמש קומות, ועם שתי נשים ודאי אין לאסור, שאין שיעור טומאה בשיעור זה. ולדעת הגר"ר שמואל הלוי זאנר זצ"ל (שו"ת שבת הלוי חלק ב סימן קלא, שו"ת חלק ג סימן קכב), באיסור יחוד יש שני חלקים, אחד שגילו לידי טומאה, ועוד משום קירוב הדעת. אכן במקום שלא שייך לגבי לידי טומאה אין חלק כלל. ולגבי מעלית, אם יש בשהיה כדי שיעור יחוד אסור, אבל אם לא יגיע לזמן של כדי שיעור יחוד, פשוט להקל.

ולדעת הגר"ר משה שטרן זצ"ל (קובץ זרע יעקב גיליון ט עמוד לב, הובא בנטעי גבריאל יחוד פרק יב הערה ג), מעיקר הדין איסור יחוד הוא רק במקום ששייך טומאה, ראה שם באריכות פרטי הדבר. ואפשר שיש לחוש שאם יש לי יחוד במקום שאין שייך טומאה, יבואו להתייחד במקום ששייך טומאה. ולכן בשעות שיש עומס נוסעים כמו בבוקר וערב, אין חשש איסור יחוד. ובשעות השקטות כל היום המחמיר תבוא עליו כשהם והמקל יש לו על מיל לסמוך. ובשעות המאוחרות בלילה, נכון מאוד להחמיר, למרות שמעיקר הדין אין איסור.

ולדעת הגר"ר עובדיה יוסף זצ"ל (ילקוט יוסף קושע"ע אבן העזר סימן כג הלכה ו, ילקוט יוסף קושע"ע חזון קושע"ע עמוד שפט) מעלית חשמלית שזמן נסיעתה פחות מ'ג' דקות, מותר להתייחד שם עם אשה, ובפרט אם בעלה בעיר. אבל אם האשה לבושה בבגדי פריצות, נכון שלא יעלה עמה במעלית.

הוי יחוד: לדעת שו"ת בצל החכמה (חלק ב סימן ע אות טז), איסור יחוד אינו מחשש שיש יעבור איסור באותה שעה, אלא הוא איסור מצד עצמו כיון שדבר זה גורם לגלות עריות. ולגבי מעלית בעצם שייך איסור יחוד, כגון בבנין גבוה עשרים קומות, שאופן פעולתה שיעור על הקומה המבוקשת, ואין אפשרות לעומדים בחוץ

שהוא כדי לצלות ביצה ולגומעה. וכן נוקט הגר"ר משה פיינשטיין זצ"ל (שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן סה אות כב) שאין איסור יחוד כאשר שוהים פחות מכדי שיעור טומאה. והוסיף שצריך להוסיף עוד מן על השיעור של כדי טומאה לפי נסיבות הענין כפי שביאר שם הטעם, ובפרט באנשים דעלמא שבחם השיעור זמן יותר גדול, וקשה לתת בזה שיעורים לפי דקות, ובדאי שהוא יותר מזמן נסיעה במעלית בנין של 25 קומות.

חצי שיעור אסור: לדעת המהר"ל דיסקין (שו"ת חלק ב קונטרס אחרון סימן ור) יחוד אסור גם בפחות מכשיעור כדי טומאה, משום 'חצי שיעור', שאם לא כך יכול לימלא לשהות עוד חצי שיעור ואטו לא יעבור איסור, ועוד שעלול לשהות ולבוא לידי טומאה, וביאור דבריו מ פרק כב אות ג, קובץ זרע יעקב גיליון ט עמוד לב, מנחת יצחק חלק ד סימן צד אות ב, (ועוד), שכל מה שאסור מהר"ל דיסקין הוא רק כאשר אפסיר השיחוד ימשך כשיעור טומאה, ולכן אסור גם חצי שיעור. אבל אם במציאות אין אפשרות שיבוא לידי שיעור טומאה, [וכגון במעלית הנוסעת מהר] אין איסור מצד חצי שיעור.

מאידך לשיטת החלקת יעקב (אבן העזר סימן סה), כיון שלא מצינו בשו"ע ובפוסקים שיעור זמן לאיסור יחוד, לכן איסור יחוד אינו מוגבל בזמן, ואסור אפילו כשאין יכול לשהות כדי שיעור טומאה, והוכיח כדבריו מהבית שמואל (סימן כב ס"ט).

וכתב בשו"ת מנחת שלמה (חלק א סימן צא) שבאיסור יחוד לא שייך לאסור משום חצי שיעור, אך אם הם במקום שיכולים לשהות את משך הזמן שאסור ביחוד, יש עליהם מהרגע הראשון איסור דאורייתא בכל רגע, ואפילו אם יצאו משם לפני שעבר כל רגע, האיסור.

3. השיעור בדקות

לחומרא 7 דקות: לגבי עדי קידושין ונישואין, שצריכים להעיד גם על היחוד, מובא בנטעי גבריאל (נישואין חלק א פרק לו אות ח), מחלוקת האחרונים האם מספיק שהעדים לקימא שמעידים על הקידושין והנישואין רואים את היחוד עוד אחד, כי ברגע הראשון של היחוד חלו הנישואין. או דלמא צריכים העדים לקימא להמתין ליד חדר היחוד כדי שיעור ביאה, ויש מחמירין 5 דקות, והגר"א מבריסק החמיר מאוד בזה.

מקובל להורות, להמתין ליד החדר יחוד כשיעור הזמן של כדי ביאה, לפי השיטות השונות 2 עד 5 דקות, ובבריסק נהגו 7 דקות, וכיון שהוא לחומרא מוסיפים בדקות לצאת ידי כל השיטות. אבל לקולא להתייחד, צריך לדעת מהו הזמן שהוא בוודאי פחות משיעור כדי טומאה.

5 - 2 דקות: לדעת המנחת יצחק (חלק ד סימן צד אות ח), שיעור הזמן של יחוד לרווחא מילתא הוא חמש דקות. לפי השבון הבא: מבואר בגמ' (סוטה דף ט), ששיעור יחוד טומאה, הוא כדי צליית וגמיעת ביצה, והוא כדי גמיעת שלש ביצים זו אחר זו. ומבואר באלה רב (אור"ח סימן רי אות ח), שרביעית הוא כביצה וחצי עם הקליפה, וכשת"י ביצים בלי הקליפה, ואם כן גמיעת שלוש ביצים הוא כשיעור שתיית רביעית וחצי.

ומבואר ברש"י (סוטה שם) שגמיעה הינו ביצה חמה. והביצה צלוייה קצת ורואיה לגומעה, שתיית רביעית וחצי הוא לא יותר משמונה דקות, כמבואר במהר"ם שיק (אור"ח סימן פה) שהיו שתי כוס קפה אינו יותר מ- 8 דקות, ושלוש ביצים חמות שהוא רביעית וחצי הוא כשתיית כוס קפה, וביותר אם נצרך את הירושלמי שיש להוסיף על הזמן את שיעור התרת סינר. וכיון שיש הבדל בין אדם לאדם במשך זמן שתיית שיעור זה, כדי לצאת מידי ספק, יש לצמצם את השיעור ל- 5 דקות. ומכדומה שתואם למציאות, שהיו הזמן כדי צליית ביצה לרנוולת באש בינוני וגמיעתה כשהיא חמה. ומביא **המנחת יצחק** (שם סימן צו) בשם אחד מחכמי דורו, שאינו דומה למהר"ם שייך, ויש להחמיר כבר משתי דקות.

והמנחת יצחק בעצמו (חלק ב סימן ד אות ז), בדק זמן עליית ארבע קומות במעלית, ויצא שהוא פחות מדקה, וכתב שאם כן אפילו בעשר קומות הוא פחות משתיים וחצי דקות, ובדאי אין בכך

שהוא כשלושים וחמש שניות, אין איסור יחוד. ובאופן שהוא לא יודע האם ישנה שם שיעור יחוד, לכאורה יש להקל, כמו לגבי פתח הפתוח לרשות הרבים, שעצם החשש שיבוש מישור כבר אין חשש יחוד, כי הוא מירתת לעשות איסור. ואפילו שאפשר לסגור הדלת שלא תפתח לבד, כל זמן שלא סגר אין איסור יחוד. ומכל מקום לאו אורח ארעא. ובאופן שיש איסור יחוד, מועיל ההיתר של בעלה בעיר. ואם אפשר לנעול את המעלית באופן שאי אפשר לפתוח במידה, לא התפתח אם הוא בכלל איסור יחוד. וכל האופנים המותרים היינו רק בתנאי שישנם אנשים בבנין.

בספר דבר הלכה (סימן טו הערה א, שו"ת סימן יא) כתב שבאדם כשר אין איסור יחוד במעלית, כיון שהוא פחות משיעור יחוד שהוא 35 שניות, ואפילו אם אפשר לנעול מבפנים אין איסור, כי אין חוששים שלא ינעול ויארץ את השהות. והסכים עמו **הגר"ש אויערבאך זצ"ל**. ומוסיף שבמעלית שאי אפשר לעכבה מבחוץ, אם יש לה דלתות פנימיות (שממכב מעט את הנסיעה) אסור לעלות יותר משבע קומות, ובמעלית ללא דלתות אסור יותר משמונה קומות (דבריו מבוססים על המציאות שהנסיעה אורכת יותר מ-35 שניות, אך כיום המעליות מהירות יותר, ובמעליות המצויות לא אורך 35 שניות. ראה מדור 'בית הוראה'). ובמעלית שנפתחת בכל קומה, וכן אם העומד מבחוץ יכול לעכבה ואין ביד הנוסע למנוע בעדו, אין יחוד. אך ההיתר הוא בתנאי שיש באותו זמן אנשים שעולים ויורדים בחוץ.

מעלית שקופה: ולגבי מעלית שדפנותיה שקופים, או שיש חלון, כמו שמצינו בבתי חולים (הדסה עין כרם ועוד), כיון שניתן לראות מבחוץ אין איסור יחוד, כי יחוד פירושו שנמצאים יחד במקום סתר, וכאשר דפנות המעלית שקופות אינו מקום סתר, ולא גרע מפתח פתוח לרשות הרבים שמותר ביחוד.

רגשות קודש: חשוב לשים לב, שגם לפי השיטות שמותר מצד ההלכה, וכפי הנראה ברוב המעליות אין שיהיה זמן של 35 שניות ואין איסור יחוד לרוב הפוסקים, מכל מקום עדיין לא מתאים לנסוע לבד עם אשה, מצד רגשות קודש, וגדר הקדושה, ושלא יבוא לידי ההרהור וכו', ודבר זה תלוי בשינוי המקום והזמן ומידת הנחיצות וגודל המעלית, והכל לפי הענין.

כלומר, באופן שיש איסור הלכתי, אין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד ד', וחייב לברוח מהיחוד כבורח מן האש. אבל באופן שאין איסור מצד ההלכה, ורק שלא מתאים, אם כן בשעת הדחק, אינו מכירה. מעלית גדולה, מרכז רפואי, וכדומה, לא צריך לחוש. ובכל אופן צריך לזהר על שמירת עיניים, וטהרת המחשבה.

לעצור אותה בדרך, אכן גם כאשר המעלית עולה עשרים קומות אין בה שיעור זמן כדי טומאה, ותלוי במחלוקת הפוסקים האם קיים איסור יחוד באופן שאין די זמן כדי טומאה, משום עצם הקירוב.

ובשעת הדחק, כאשר אין אפשר להמתין למעלית אחרת, יש להקל שאין זה איסור יחוד. והציע פתרון להינצל מאיסור יחוד, שמיד כבניתו למעלית ששהדלת עדיין פתוחה, ילחץ על מספר קומה באמצע, כך המעלית תעצור באמצע הדרך, באופן שבנסיעת המעלית בין העצירות, בודאי לא יעבור שיעור זמן של כדי טומאה.

לדעת הגר"ש משה הלכות (חלק ד סימן קפז, חלק ו סימן רכד), אין איסור יחוד במעלית, כי בכל קומה ניתן ללחוץ ולעצור אותה מבחוץ, ובאופן כזה נחשב כפתח פתוח לרשות הרבים, שאין בו איסור יחוד. ולא חוששים ממה שיש לו אפשרות להחזיק את הכפתור שלא יוכלו לפתוח את המעלית מבחוץ, כי אין חוששים שיעשה מעשה רשע ואיסור, ומיחייב תיחי' שהאשה תתרגז לשהות זמן רב.

וכן הוכיח הגר"א **אליעזר אהרן וולדנברג זצ"ל** (שו"ת ציץ אליעזר חלק ו סימן מ) - קונטרס היסודי יחוד פרק כ אות ד, שאיסור יחוד הוא רק בשיעור כדי טומאה. ולכן אין איסור יחוד במעלית, כיון שבכל קומה אפשר לפתוח מבחוץ, ואם יצליחו לעצור את המעלית שלא תיפתח, מיד ישימו לב לכך, ונחשב כמקום שיכולים לבוא לשם פתאום ואין חשש איסור יחוד.

לדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל (קובץ תשובות תולדות ג סימן קפז, ובקונטרס היסודי 'הגר"ש ישראלזן אות כא כב, חלק היחוד פרק א הערה כג) אין איסור יחוד במעלית שהדלת נפתחת מעצמה בכל קומה. וגם במעליות שלא נפתחות מעצמם, אך כשהם מגיעות לאחת הקומות הדלת לא נעולה, וכל מי שרוצה להשתמש במעלית יכול ללחוץ ולהיכנס בו אין איסור יחוד. אך באופן שאפשר לפתוח את הדלת רק מבפנים ואין אפשרות מבחוץ, בודאי יש בו איסור יחוד. וכן אם אפשר לנעול מבפנים, גם אם לא נעל אסור משום וכו'. אך אם רואים מבחוץ שנעלו את המעלית אין איסור יחוד. וכשיש חלון בדלת המעלית וניתן לראות מבחוץ, אין החלון אינו שקוף, מותר.

וכעין זה כתב הגר"נ **נתן גישטטנר זצ"ל** (שו"ת להורות נתן חלק א סימן נח), שאם היחוד מתבטל מעצמו ואין באפשרותו המשיך ניתן להקל, אבל אם בידו להמשיך ואין אדם מבחוץ יכול למנועו, יש לאסור אפילו בו מוטע.

לדעת הגר"נ ניסים קרליץ זצ"ל (חוט שני נושאים שונים עמוד רב, קונטרס הלכות יחוד עמוד 18), וכעין זה מבואר בשו"ת **חיי הלי** (חלק ב סימן עח אות ח), אם אינו שווה במעלית כשיעור טומאה

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **טומאת סוטה:** לגבי טומאת סוטה, לאסור אשה לבעלה, מפורש בגמ' ששיעור יחוד הוא משך זמן של שיעור טומאה, ונאמרו הרבה אופנים איך לשערו. והירושלמי מוסיף שיעור התרת סינר. ונפסק ברמב"ם ובשו"ע שהוא כדי צליית ביצה וגמיעתה, ולא הזכירו התרת סינר. והערור השולחן אוסף שיעור התרת סינר.
- ב. **איסור יחוד:** לגבי איסור יחוד לא מצינו בגמ' ובשו"ע שיעור זמן באיסור יחוד. לדעת האמרי אש איסור יחוד הוא רק בשיעור זמן 'כדי טומאה' והאיסור מהרגע הראשון. לדעת המהר"ל דיסקין יחוד אסור גם בשהיה פחות מזמן 'כדי טומאה', משום חצי שיעור, וטעמים נוספים. מקום שאין ראוי לשהיה כדי טומאה, גם לשיטת המהר"ל דיסקין אין איסור חצי שיעור. לדעת החלקת יעקב איסור יחוד אינו מוגבל בזמן ואסור אפילו כשאין אפשרות לשהות כדי טומאה.
- ג. **השיעור בדקות:** בעדים לקיומא בנישואין, מנהג העולם להחמיר שהעדים ימתינו עד 5 דקות, ובבריסק ממתנים 7 דקות. ויש סומכים שהקנין חל ברגע אחד ולא ממתנים כלל. באיסור יחוד נאמרו בפוסקים זמנים הישעורים הבאים - כמה שניות, 35 שניות, דקה וחצי, 2 דקות, 3 דקות, 5 דקות.
- ד. **במעלית:** נחלקו פוסקי זמננו, האם לא שייך איסור יחוד במעלית אפילו בקומות גבוהות, כיון שבאופן רגיל אינו שווה כדי טומאה, או שיש איסור יחוד משום שגם פחות מכדי טומאה אסור שמה יבוא לידי החייתך במקום אחר. ויש מחלקים את היום לג' דרגות, בזמני עומא אין איסור יחוד, בשעות הקטנות של היום מחמירים תבוא עליו ברכה והמיקל יש לו עמ' לסמוך, בשעות המאוחרות בלילה נכון מאוד להחמיר.
- ה. **נעילה פנימית:** כשאפשר לנעול את המעלית מבפנים או להשהות את ירידת המעלית, יש אוסרים משום יחוד, שמה ינעול או ישנה את המעלית, ויש מתירים כיון ששימו לב מבחוץ שהמעלית נעולה אין איסור יחוד.
- ו. **מעלית שקופה:** במעלית שקופה, או שיש חלון, אין איסור יחוד כי אינו מקום סתר. ולא גרע מפתח פתוח לרשות הרבים. וכן כשבעלה בעיר אין איסור יחוד.
- ז. **קדושים תיחי':** גם באופן שאין איסור יחוד, עדיין צריך להרחיק מן הכיעור ומן הדומה לו, וכל ההיתרים נאמרו בשעת הדחק. בדבר שאסור מן הדין אין אופן להקל, אבל בדבר שאסור משום שלא ראוי, תלוי במציאות (גודל המעלית, יום או לילה, כמות העוברים ושבים, ועוד).

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: האם מצלמת אבטחה מצילה מאיסור יחוד?

מצלמות אבטחה מצויות כיום, בבנקים, משרדים, בתים, גינות ציבוריות, בתי הארחה, אמבולנסים ובתי חולים. והשאלה: האם המצלמה יוצרת מירתת להתייר יחוד, או כיון שהאדם לא עומד בפניהם אין מירתת. והאם יש הבדל בין מצלמת המשדרת 'און ליין', למצלמה שרק אוגרת בזכרון שיוכלו לצפות בהיסטורית הצילומים?

מקורות: חוט שני (נושאים שונים עמוד רב), מאמרים מאת הג"ר סיני מלוביצקי, הג"ר יחזקאל רוטה, הג"ר בן ציון יעקב הלוי ואזנר, הג"ר גבריאל צינגער, הג"ר פנחס אליהו רבינוביץ, הג"ר נחמן יחיאל מיכל שטיינמעטץ שליט"א, פורסם בקובץ אור ישראל (כרך סה עמוד מד ואילך, כרך סז עמוד כד ואילך).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות יושלכו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

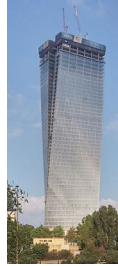
1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 2-שלוחה 4
2. בעמודות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 306 בסך 100 שקל במזומן
האברך החשוב הר"ר טוביה קניאל שליט"א
כולל מיר ברכפלד

המדור הונצח לעילוי נשמת האשה הצדקנית מרת
יוכבד בת משה יהושוע העשל ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

מהירות נסיעת המעלית

שאלה: האם כיום יש חשש במעליות בבנינים גבוהים, שייגיע לידי שיעור יחוד?

תשובה: המציאות כיום; בבנינים רגילים מעלית סטנדרטית נעה במהירות ממוצעת של 1 מטר לשנייה. במבנים גבוהים יותר, בדרך כלל מותקנות מעליות עם מהירות ממוצעת של 2.5 מטר לשנייה. בגורדי שחקים, המעליות 'טטות' במהירות ממוצעת של 4 מטר לשנייה, ובמקומות יוקרתיים מגיע ל-9 מטר לשנייה.

לדוגמה, בכדי להגיע לשיעור הכי הקטן של 35 שניות, צריך לעלות במעלית סטנדרטית 12 קומות ברצף ללא פתיחת דלתות. במגדל הכי גבוה בישראל - מגדל עזריאלי שרונה המתנשא לגובה 238.5 מטרים (ראה תמונה), המעלית 'טסה' במהירות של 9 מטר לשנייה, ונסיעה מקומות הכניסה עד הג לוקח 27 שניות בלבד.

מובן מאילוי, שבכל מקום צריך בדיקה לגופו, ותן לחכם ויחכם עוד.

עדכוני הלכה

הוראות הרבנים

שלט הדרכה מיוחד מופיע סמוך לכניסה של המעליות בבית החולים מעייני הישועה בני ברק, מצו"ב תמונה.

נוסח המודעה; על פי הוראות הרבנים שליט"א, מעיקר הדין אין איסור יחוד במעליות אלו. השימוש במעליות בשבתות ובחגים אסורה למבקרים ולעובדים.

מכמה סיבות אינו יחוד; כי אין קומות רבות בבנין, קיים אפשרות שהמעלית תעצור בכל קומה, עוברים ושבים רבים, וטעמים נוספים.

נושא הגיליון הבא:

'האם מצלמה מצילה מאיסור יחוד'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס' ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים וימי עיון
בית הוראה טלפוני
בידורי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

פקס: 02-6507823 לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com